

Шановні колеги!

Одним із важливих пріоритетів у житті є забезпечення безпеки людей, які на сьогодні страждають від російської воєнної агресії. А життя та здоров'я дітей – це найбільша цінність людства.

Володіти необхідними знаннями, потрібними для подальшої безпечної життєдіяльності, є важливим завданням для кожного з дорослих.

Враховуючи широкомасштабну війну російських окупаційних військ на всій території України, є велика загроза отримати враження мінами та вибухонебезпечними предметами.

Правила поведження з вибухонебезпечними предметами

Під вибухонебезпечними предметами слід розуміти будь-які пристрої, засоби, підозрілі предмети, що здатні за певних умов вибухати.

До вибухонебезпечних предметів належать:

- вибухові речовини – хімічні з'єднання або суміші, здатні під впливом певних зовнішніх дій (нагрівання, удар, тертя, вибух іншого вибухового пристрою) до швидкого хімічного перетворення, що саморозповсюджується, з виділенням великої кількості енергії і утворенням газів.
- боєприпаси – вироби військової техніки одноразового вживання, призначені для враження живої сили супротивника. До боєприпасів належать:
 - бойові частки ракет;
 - авіаційні бомби;
 - артилерійські боєприпаси (снаряди, міни);
 - інженерні боєприпаси (протитанкові і протипіхотні міни);
 - ручні гранати;
 - стрілецькі боєприпаси (набої до пістолетів, карабінів, автоматів тощо);
- піротехнічні засоби:
 - патрони (сигнальні, освітлювальні, імітаційні, спеціальні);
 - вибухові пакети;
 - петарди;
- ракети (освітлювальні, сигнальні);
 - гранати;
 - димові шашки.
- саморобні вибухові пристрої – пристрої, в яких застосований хоча б один елемент конструкції саморобного виготовлення:
 - саморобні міни-пастки;

– міни-сюрпризи, що імітують предмети домашнього побуту, дитячі іграшки або речі, що привертають увагу.

У разі знаходження вибухонебезпечного пристрою заборонено:

- наближатися до предмета;
- пересувати його або брати до рук;
- розряджати, кидати, вдаряти по ньому;
- розпалювати поряд багаття або кидати до нього предмет;
- приносити предмет додому.

Негайно повідомте поліцію про знахідку!

Під час прогулянок ретельно дивіться під ноги та навколо себе.

Практично всі вибухові речовини чутливі до механічних дій і нагрівання. Поводження з ними вимагає граничної уваги і обережності.

Слід пам'ятати, що розмінуванням, знешкодженням або знищенням вибухонебезпечних предметів займаються тільки підготовлені фахівці-сапери, допущені до цього виду роботи!

Злочинці зазвичай поміщають вибухонебезпечні предмети у звичайні портфелі, сумки, банки, пакунки і потім залишають у багатолюдних місцях.

Відомі випадки застосування їх у авторучках, мобільних телефонах, гаманцях, дитячих іграшках.

Тому бездоглядні предмети на території або в приміщенні, в транспорті, магазині, на вокзалі тощо вимагають особливої уваги.

Є декілька ознак, що дозволяють припустити, що маємо справу з вибуховим пристроєм.

Звертайте увагу на:

– припарковані біля будівель автомашини, власники яких невідомі або державні номери якої не знайомі мешканцям, а також коли автомобіль давно непорушно припаркований;

– наявність у знайденому механізмі антени або приєднаних до нього дротів;

– звуки, що лунають від предмета (цокання годинника, сигнали через певний проміжок часу), мигтіння індикаторної лампочки;

– наявність джерел живлення на механізмі або поряд з ним (батареї, акумулятори тощо);

– наявність розтяжки дротів або дротів, що тягнуться від механізму на велику відстань.

У разі знаходженні вибухонебезпечного пристрою на території ЗДО:

1. Негайно повідомте керівника закладу, чергові служби органів внутрішніх справ цивільного захисту;

2. Не підходьте до предмета, не торкайтеся і не пересувайте його, не допускайте до знахідки інших людей;
3. Припиніть всі види робіт в районі виявлення вибухонебезпечного предмета.
4. Не користуйтеся засобами радіозв'язку, мобільними телефонами (вони можуть спровокувати вибух).
5. Дочекайтеся прибуття фахівців; вкажіть місце знахідки та повідомити час її виявлення.

Для поштової кореспонденції з пластиковою міною характерна надмірна товщина, пружність, вага не менше 50 г і ретельна упаковка. На конверті можуть бути різні плями, проколи, можливий специфічний запах. Повинно насторожити настирне бажання вручити лист неодмінно в руки адресата і надписи на кшталт: «розкрити тільки особисто», «особисто в руки», «секретно» і т. п. Підозрілий лист не можна відкривати, згинати, нагрівати або опускати у воду.

Якщо заклад дошкільної освіти опинився поблизу епіцентру вибуху:

- обережно обійдіть всі приміщення, щоб перевірити чи немає витоків води, газу, спалахів й т. д. У темряві в жодному випадку не запалюйте сірника або свічки – користуйтеся ліхтариком;
- негайно вимкніть всі електроприлади, перекрийте газ, воду;
- з безпечного місця зателефонуйте рідним та близьким і стисло повідомте про своє місцезнаходження, самопочуття;
- перевірте, чи потребують допомоги працівники закладу.

Опинившись поблизу вибуху, стримайте свою цікавість і не намагайтеся наблизитись до епіцентру, щоб розгледіти або допомогти рятівникам.

Найкраще, що можна зробити – залишити небезпечне місце. До того ж, варто знати, що зловмисники часто встановлюють вибухові пристрої парами, щоб, через деякий час після вибуху першої з них, пролунав другий вибух.

Зловмисники розраховують на те, що після першого вибуху на його місці зберуться люди, у тому числі й представники силових структур, і при повторному вибуху жертв буде набагато більше.

Правила поведіння у надзвичайних ситуаціях.

1. У разі загрози ураження стрілецькою зброєю:

- закрийте штори або жалюзі (заклеїти вікна паперовими стрічками) для зниження ураження фрагментами скла;
- вимкніть світло, закрийте вікна та двері;
- займіть місце на підлозі в приміщенні, що не має вікон на вулицю (коридор, ванна кімната, передпокій);

– інформуйте різними засобами про небезпеку близьких чи знайомих.

2. У разі загрози чи ведення бойових дій:

– закрийте штори або жалюзі (заклеїти вікна паперовими стрічками, скетчем) для зменшення ураження фрагментами скла. Вимкніть живлення, закрийте воду і газ, вимкніть пристрої для опалення;

– візьміть документи, гроші і продукти, предмети першої необхідності, медичну аптечку;

– відразу залиште приміщення, сховайтеся у підвалі або у найближчому сховищі;

– попередьте сусідів про небезпеку, допоможіть людям похилого віку і дітям;

– без крайньої необхідності не залишайте безпечне місце перебування;

– проявляйте крайню обережність; не варто панікувати.

3. Якщо стався вибух:

– уважно озирніться навколо, щоб з'ясувати вірогідність небезпеки подальших обвалів і вибухів, чи не висить з руїн розбите скло, чи не потрібна комусь допомога;

– якщо є можливість – спокійно вийдіть з місця пригоди. Опинившись під завалами – подавайте звукові сигнали. Пам'ятайте, що за низької активності людина може вижити без води упродовж п'яти днів;

– виконуйте всі інструкції рятувальників.

4. Під час повітряної небезпеки:

– відключіть живлення, закрийте воду і газ;

– вимкніть пристрої для опалення;

– візьміть документи, гроші і продукти, предмети першої необхідності, аптечку;

– попередьте про небезпеку сусідів і, у разі необхідності надайте допомогу людям похилого віку та хворим;

– дізнайтеся, де знаходиться найближче місце укриття. Переконайтеся, що шлях до нього вільний і укриття знаходиться у придатному стані;

– як якнайшвидше дійти до захисних споруд або сховатися на місцевості. Дотримуйтеся спокою і порядку. Без крайньої необхідності не залишайте безпечного місця перебування. Слідкуйте за офіційними повідомленнями.

5. Під час масових заворушень:

– зберігайте спокій і розсудливість;

– під час знаходження на вулиці: залиште місце масового скупчення людей, уникайте агресивно налаштованих людей;

– не піддавайтеся на провокації;

– надійно зачиніть двері. Не підходьте до вікон і не виходьте на балкон. Без крайньої необхідності не залишайте приміщення.

6. Якщо Вас захопили у заручники і Вашому життю є загроза:

– постарайтеся запам'ятати вік, зріст, голос, манеру говорити, звички тощо злочинців, що може допомогти їх пошуку;

– за першої нагоди постарайтеся сповістити про своє місцезнаходження рідним або поліції;

– намагайтеся бути розсудливими, спокійними, миролюбними, не піддавайте себе ризику;

– якщо злочинці знаходяться під впливом алкоголю або наркотиків, намагайтеся уникати спілкування з ними, оскільки їхні дії можуть бути непередбачуваними;

– не підсилюйте агресивність злочинців своєю непокорю, сваркою або опором;

– виконуйте вимоги злочинців, не створюючи конфліктних ситуацій, звертайтеся за дозволом для переміщення, відвідання вбиральні тощо;

– уникайте будь-яких обговорень, зокрема політичних тем;

– нічого не просіть;

– якщо Ви тривалий час знаходитесь поряд зі злочинцями, постарайтеся встановити з ними контакт, викликати гуманні почуття;

– уважно слідкуйте за поведінкою злочинців та їхніми намірами, будьте готовими до втечі, пересвідчившись у високих шансах на успіх;

– спробуйте знайти найбільш безпечне місце у приміщенні, де знаходитесь і де можна було б захищати себе під час штурму (кімната, стіни і вікна якої виходять не на вулицю – ванна кімната або шафа). У разі відсутності такого місця – падайте на підлогу за будь-якого шуму або у разі стрільби;

– при застосуванні силами спеціального призначення сльозогінного газу, дихайте через мокру тканину, швидко і часто блимаючи, викликаючи сльози;

– під час звільнення виходьте швидко, речі залиште там, де вони знаходяться, через ймовірність вибуху або пожежі, беззаперечно виконуйте команди групи захоплення.

7. При проведенні евакуації цивільного населення з небезпечної зони:

– візьміть документи, гроші й продукти, необхідні речі, лікарські засоби;

– за можливості, надайте допомогу пенсіонерам, людям з обмеженими можливостями;

– дитині дошкільного віку вкладіть до кишені або прикріпіть до одягу записку, де зазначте ім'я, прізвище, дату народження, домашню адресу, а також прізвище матері та батька та їх контактні телефони;

– переміщайтесь за вказаною адресою.

– у разі необхідності зверніться за допомогою до поліції чи спеціальних служб та медичних працівників.

Телефони рятувальних та аварійних служб:

**112 — Єдиний номер виклику всіх служб екстреної допомоги
(диспетчер викличе бригаду потрібної служби)**

101 — Пожежно-рятувальна служба

102 — Поліція

103 — Швидка медична допомога

104 — Аварійна служба газової мережі

0 800 501 482 — телефон довіри СБУ.

Будьте пильними! Бережіть себе!

(За матеріалами Методичних рекомендацій щодо проведення просвітницької роботи з учасниками освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з питань уникнення враження мінами, вибухонебезпечними предметами та ознайомлення з правилами поведіння в надзвичайних ситуаціях (додаток до листа МОН від 25.04.2022 №1/4428-22))